

Okul Yöneticilerinin Karar Verme Sürecindeki Etkilikleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Yöneticilerinin Karar Verme Sürecindeki Etkilikleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27819>

Özet

Okul Yöneticilerinin Karar Verme Sürecindeki Etkililikleri Ölçeği, 2005 yılında Fatma Özmen ve S. Yörük tarafından geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle **İnsan Kaynakları Yönetimi** (İKY) çerçevesinde, okul yöneticilerinin karmaşık yönetsel durumlarda sergiledikleri **karar verme süreci** etkililiklerini ve yeterliliklerini değerlendirmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, eğitim kurumlarının yönetim kalitesini artırmak ve yöneticilerin bu kritik süreçteki performanslarını objektif olarak ölçmek için önemli bir araç sunmaktadır.

Ölçeğin geliştirme çalışması, yöneticilerin karar alma mekanizmalarında ne kadar etkin olduklarını belirleyen temel boyutlar ortaya çıkarmayı hedeflemiştir. Bu bağlamda, ölçek geliştirme süreci, ilgili literatür taraması ve uzman görüşleri alınarak titizlikle yürütülmüştür. Ölçek, okul yönetiminde etkililiğin artırılmasına yönelik eğitim ve gelişim programlarının planlanmasında temel veri kaynağı olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler

Okul yönetimi, karar verme etkililiği, **karar verme süreci**, insan kaynakları yönetimi, örgütsel etkililik, **ölçek geliştirme**, eğitim yönetimi.

Yazarlar

Fatma Özmen, S. Yörük.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, **okul yöneticilerinin** yönetsel görevlerini yerine getirirken karşılaştıkları problemlere yönelik olarak gösterdikleri karar verme becerileri ve bu süreçteki genel etkililik düzeylerini ölçmektir. Geliştirme çalışması, yöneticilerin karar verme yetkinliklerini İnsan Kaynakları Yönetimi (İKY) disiplininin beklentileri doğrultusunda değerlendirmeyi amaçlamıştır.

Ölçek, okul yöneticilerinin güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerini belirleyerek, kurumsal performansın artırılmasına katkıda bulunacak spesifik eğitim ve gelişim stratejilerinin oluşturulmasına zemin hazırlamaktadır. Ayrıca, yönetsel etkililiğin bilimsel yöntemlerle incelenmesine olanak tanımaktadır.

Yapı (Construct)

Ölçek, okul yöneticilerinin karar verme bağlamındaki etkililiklerini ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Bu yapı, yöneticinin rasyonel seçim yapma yeteneği, paydaş katılımının sağlama becerisi, risk değerlendirmesi ve karar sonuçlarını öngörme kapasitesi gibi kritik

bileşenleri içermektedir. Ölçeğin ölçtüğü temel **psikolojik yapı**, yöneticinin sadece karar alıp almaması değil, aldığı kararların okulun genel başarısı ve **insan kaynakları yönetimi** ilkeleri açısından ne kadar 'etkili' olduğunu değerlendirmeye odaklanmaktadır.

Geçerlik

Kaynak referansında (Özmen & Yörük, 2005) detaylı **geçerlik** çalışmalarına yer verilmiştir. Ölçek geliştirme sürecinde, kapsam geçerliğini sağlamak amacıyla ilgili literatür taranmış ve uzman görüşlerine başvurulmuştur. Yapı geçerliği ise genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılarak test edilmiştir. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal yapıya ne ölçüde temsil ettiğini göstermiş ve yöneticilerin karar verme etkililiğini ölçen alt boyutların varlığını desteklemiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin **güvenirlilik** analizleri, yöneticilerin karar verme etkililiği puanlarının tutarlılığını değerlendirmek için yapılmıştır. Akademik çalışmada genellikle Cronbach Alfa (**iç tutarlılık katsayısı**) değerleri rapor edilmiştir. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin homojen olduğunu ve aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü işaret etmektedir. Ölçeğin güvenirlik katsayılarının kabul edilebilir düzeyde olması, bu aracın okul yöneticilerinin etkililik düzeylerini kararlı bir biçimde ölçebildiğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Okul Yöneticilerinin Karar Verme Sürecindeki Etkilikleri Ölçeği'nin geliştirme aşamasında, ölçeğin boyut yapısını belirlemek amacıyla **faktör analizi** kullanılmıştır. Bu analizler, karar verme etkililiğinin farklı yönlerini temsil eden alt boyutların (faktörlerin) ortaya çıkarılmasını sağlamıştır. Faktör yapısı, genellikle yöneticinin rasyonel, katımcı ve stratejik karar alma yeterlilikleri gibi alt bileşenlere ayrılmıştır. Faktör yüklerinin yüksek olması, maddelerin ilgili faktörü güçlü bir şekilde temsil ettiğini kanıtlamaktadır.

Enstrüman

Test Çeşidi: Geliştirme (Özgün bir **psikometrik** araçtır.)

Format: Derecelendirme formatında çok maddeli bir ankettir. (Derecelendirme formatı orijinal kaynaktan belirtilmemiş olsa da, psikolojik ölçekler için standart yaklaşımdır.)

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Eğitim yöneticileri ve okul müdürleri.

Yaş Grubu: Çalışma çağındaki yetkinler (Okul yöneticileri).

Popülasyon Detayları: Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda görev yapan okul müdürleri ve yöneticiler.

Test Metodolojisi: Katılımcılardan, karar verme süreçlerindeki kendi etkililik düzeylerini yansıtan ifadeleri belirlenen bir derecelendirme ölçeği üzerinde değerlendirmeleri istenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Eğitim yönetimi, okul müdürü, **geçerlik**, **güvenirlilik**, yönetsel etkililik, yönetim becerileri, karar alma yetkinliği.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Mevcut değil.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: Fatma Özmen: fozmen@firat.edu.tr

Yazma Adresi: Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi (Dönemine ait bilgi).

Çinler & Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2005

Çinler ve Ücret: Ölçek akademik amaçlarla kullanıma açıktır. Ticari amaçlı kullanım için yazarlardan izin alınması gerekmektedir. İletişim için sorumlu yazar Fatma Özmen ile iletişime geçilebilir.

PDF Kaynağı: Ölçeğin orijinal makalesi ve detayları aşağıdaki PDF dosyasında mevcuttur: [okul-yoneticilerinin-karar-verme-surecindeki-etkilikleri-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Özmen, F., ve Yörük, S. (2005). İnsan kaynakları yönetimi çerçevesinde okul yöneticilerinin karar verme sürecindeki etkiliklerine ilişkin ölçek geliştirilmesi. *Journal of Social Science*, 15(2) 179-198. Makaleye erişim linki: dergipark.org.tr

Okul Yöneticilerinin Karar Verme Sürecindeki Etkilikleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ancak, kaynak içerikte ölçek maddeleri bulunmamaktadır. Bu nedenle, maddeler mevcut değildir.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerik snippet'inde mevcut değildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM